

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt: Csik-Szeredában: Székely-Udvarhelyt:
Szabó Albert könyvnyomdájában. T. Nagy Imre szerkesztő lakásán. Dr. Kádbé Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtatnak.

A rang és munka.

Kézdi-Vásárhely, nov. 7.

A mai század felvilágosodott szel-
leme kezd lerombolni azon válaszfala-
kat, melyeket az előítéletek a születés és
személyes érdem közé vontak; az ura-
sági kastélyok mellett elvonuló vasut s az
ősi park fáiból készült távirdaoszlopok
fenn hirdetik a korjelszavát, hogy ha-
ladnunk kell, mert a mi nem halad
azt vagy elsodorja az ár, vagy merev
tétlenségében megmaradva, maga ma-
gától megsemmisül. A munka és szel-
lem kivívta diadalát s a repkénynyel
bevont omladozó ősi falak mögé mene-
kült merev előítéleteket vagy maguk a
roskadozó falak nyomják oda, vagy az
árverési dob fosztja meg utolsó men-
helyüktől.

Hazánkban az utolsó évtizedek alatt
az iparos és kereskedői osztály mun-
kásságával tekintélyes állást vívott ki
magának; vannak tehetséges iparosaink
és kereskedőink, kik nemcsak dolgozni
tudnak, hanem a törvényhozó testület-
ben és a sajtóban egyaránt hangoztat-
ják szavukat s tisztességet és becsüle-
tet szereznek osztályuknak. A szellem
munkásai: íróink, művészeink, diszes
állást foglalnak el a társadalomban; al-
kotásaik méltánylásban részesülnek, jól
díjaztatnak. A munka és szellem utat
tört, tért hódított magának s a meg-
hódított talajon folyton erősödik, foly-

ton halad, emelve és fejlesztve a köz-
jólétet és közműveltséget. A születés-
autokratia azonban még eddig meg-
lehetős merev állást foglalt el a mun-
kával és szellemmel szemben. Egy Zi-
chy Jenő gróf nagyszerű törekvései s a
kivívott fényes eredmény képezi azon
híd első fundamentumát, mely a munka
embereit a születési arisztokráciával ösz-
szeköti s az ő törekvéseiben nyert len-
dületet azon nagy eszme, hogy a ma-
gyar arisztokráciának, mely még maig
is nagy vagyonnal bír, ugy a saját,
mint az összes nemzet érdekében, kar-
öltve kell haladnia a munka és szellem
embereivel s hogy csak egymást köl-
csönösen segítve és támogatva, virulhat
s lehet nagygyá mindhárom osztály.
Zichy Jenő megmutatta a tért, melyen
a magyar arisztokráciának haladnia kell
s osztálytársainak csak rá kell lépni s
folytatni az általa elkezdett művet s az
eredmény nem fog elmaradni. Gazdag
főurainknak kell adni a tőkét a mun-
kás osztály számára, s az előállított pro-
ductumokat a magyar kereskedelemnek
kell közvetítenie, mert csak ily uton
emelkedhetik a közjólét. Anglia gazdag
főurai nem tartják lealázónak a mun-
kát; birtokaikon gyárakat állítanak fel
s míg ily uton sok embernek munkát
adnak, addig jövedelmüket így teteme-
sen fokozzák. Ha minálunk is így gon-
dolkoznának a vagyonos földbirtoko-

sok, nem volnánk kénytelenek daczára
hazánk természeti kincseinek, szükségle-
teink nagy részét külföldről szerezni be.

Anarchisták Franciaország-
ban. A „Gaulois“ legújabb száma egész
első oldalát az anarchista mozgalmaknak
szenteli. Ha csak egy része is igaz annak,
a mit a „Gaulois“ mond, ugy Franciaor-
szág nagyon kényes helyzetben van. A
„Gaulois“ többek közt ezeket mondja:

Az Oroszországon kívül időző nihi-
listák száma mintegy háromezer, kik közül
kétezer Franciaországra esik. A nihilisták
mindenütt, a hol megtelepednek, bizottsá-
got, ez megint albizottságokat és csoport-
okat alkot. Az angol, a svájci és a Fran-
ciaországi bizottságok mindegyike nyom-
dával bír, melyben a bizalomra érdemes
menekülteket foglalkoztatja. A nyomdával
vegyészeti műhely áll kapcsolatban s a bi-
zottság főhelyétől nem messze bombagyár
áll. A propagandát jobbra házalók végzik,
kik látszólag csecebecsékekkel kereskednek,
valóságban azonban nyomtatványokat, röp-
iratokat és proklamációkat terjesztenek,
melyeket ügyesen rejtenek áruik közé. Né-
metországnak minden faluját bejárják, mint
csempészek belátogatnak Oroszországba, a
nélkül, hogy Lengyelországban időznének;
csak Oroszországban kezdődik valódi tevé-
kenységük. Az általuk áruba bocsátott szö-
vevekből forradalmi iratokat szednek elő
s megajándékozzák velük az orosz parasz-
tokat, kik cseppet se háborgatják csárjuk
gyilkosainak emisszáriusait. A hírhedt, órák-
kal ellátott bombák Párisban készültek és
a Vésinet erdőben kísérleteket tettek ve-

lük. Londonban a nihilistáknak hamis pénz-
verdejük is van, melyben papírrubeleket
készítenek, melyeket szintén nagybárra
a házalók helyeznek el.

A mozgalom feje tudvalevőleg Kra-
potkin herczeg, kinek Londonban két laká-
sa van és ki most egy időre Genfben tar-
tózkodik. A párisi bizottság feje Krukov, a
Reiff-féle nyomda első szedője. Ő az utódja
a Franciaországból kiutasított Szokolov
ezredesnek. Krukovnak Amiéresben is van
lakása, hol folyvást egy tucat házaló lesi
parancsait. A nihilista propagandával három
nő is foglalkozik: Katcha, Olga és Fridu-
csina. A fiatalabb nihilisták diákként sze-
repelnek; nagyon szegényesen élnek, józa-
nok, szorgalmasak, óvatosak és kevés fel-
tűnést okoznak. Az összeesküdték közt va-
gyonközösség uralkodik és az emisszáriu-
sokat az egyesületi pénztárból fizetik. He-
tenként átlag két nihilistagyülekezet van;
vasárnap rendesen Sévresben vannak Aski-
nari nihilistánál, vagy ha az időjárás meg-
engedi, a saint-cloudi parkban mulatnak.
Azonkívül 5—600-an havonként egyszer
közgyűlést tartanak, melyen jobbra az
utolsó négy hét eseményeit vitatják meg.

*

A belügyminiszteriumban ta-
nácskozás tartatott Prónay József államtit-
kár elnöke alatt a Felső-Magyarországból
az utolsó években tapasztalt kivándor-
lás ellen hathatósan és szükségesnek mu-
tatkozó intézkedések megállapítása tárgya-
ban. Az utóbbi időben nagyon csökkent
ugyan a kivándorlás, de most a rossz bur-
gonya- és zabtermés következtében attól
tarthatni, hogy ismét emelkedni fog, ha az
állam hathatós ellenszerekről nem fog gon-

A „Székelyföld“ tárczája.

Tudod-e . . .

(Németből.)

Tudod-e, hány csillag ragyog
Fejed fölött az égen
S hány felleg ül, jár, gomolyog
Tüzes lován a légen? . . .
Az Isten a tudója tán,
Ki látja mind a nagy tanyán
Világait a féken! . . .

Tudod-e, hány szunyog repes
A ragyogó sugáron
S a víz alatt hány hal keres
Lakást egy nagy rakáson?
Az Isten a tudója tán,
Ki alkotja egymás után
Az élet a világon!

Tudod-e, hány alvó gyerek
Ébred föl a madárral,
Ki sirni kezd és kesereg,
Ha nincs játék, ha nincs dal?
Az Isten a tudója tán,
A kinek szent akarátán
A szeretet leszárnyal!

Csataghi.

Az eltévedt csók.

(Rajz.)

Tehát legelőször is az ajtón illedelme-
sen kopogok. Szabad . . .

Szerényen belépek — aláztszolgája s a
mamának kezét csókolok. A kisasszonynak
csak megigérem, mert hiába, első látogatás
s aztán ez az etiquette! . . .

Örvendünk, hogy szerencsénk van —
fogják mondani — parancsoljon helyet fog-
lalni! Mi jóval szolgálhatunk?

No csak még e kellene . . . hát én
erre mit felelek? hiszen hát jól tudják,
hogy visitbe megyek, hanem hát ez is
etiquette.

Ha a mámi ott lesz, mit fogok be-
szélni? Mert oh, ha ott nem lenne, azonnal
térdre borulnék az imádottnak iczi-piczi lá-
baihoz, megfognám aranyos kis kezét s
elmondanám neki, a mit oly forrón ér-
zek oda bent. De hogy is vala? nem fele-
tem-e el?

Tehát térdre állok . . . s mondom:
Drága nagysád!

Hallott-e madárdalt édesen csicseregni
kedves párjához? Hallott-e esti szellőt, lágy
fuvalmat elsurranni a virágok illatán? Lá-
tott-e ábrándos holdvilágot kétesen áttörni
a lugasok árnyán? Látt-e a harmatot, csók-
jával illatot lehelni a virágok kelyhére? Lá-
tt-e a milliányi csillagot édesen moso-
lyogni az égről? Hát azokat a kedves tár-

gyakat, melyekkel foglalkozik, nem hallotta
vagy egyszer beszélte? Mert, oh — nem hi-
szí, de igaz — ezeket én mind megtani-
tottam, hogy csak forró, kimondhatlan sze-
relmemről beszéljenek kegyednek.

Oh én kegyedet igen-igen nagyon sze-
retem. Mondjon csak egy „igen“-t s örökre
boldoggá tesz; de a „nem“ . . . oh arra nem
vagyok elkészülve!

Mégis csak ügyes ember vagy te Vi-
dor — monologisált tovább — pompás, bril-
liáns . . . oh egek, ezzel bizonyosan meg-
hódítom. Ennyi szép szó és ne hajlani;
hisz azt mondják, csak beszélni tudj s a
nőknél boldogulsz.

Oh Náni! Náni!

Felséges teremts az ég alatt, a ki
mondhatja: enyém vagy!

Milyen boldog lennék, ha ugy sze-
retné, mint én őt. De hogy is ne, mikor min-
denki csak őt dicséri? Oh azok a szelíd
szemek, nyájas arc, ábrándos tekintet,
üdvözölő mosoly minő széplélekre mutatnak.
Oh angyali . . . oh isteni!

De már most dologra Vidor! Mutasd
meg a világnak, hogy te egy olyan leányt
hódítottál meg, mint a pünkösdi rózsza.
Várjunk csak! vajjon nem felede-e el
a nevetem? Nem . . . nem, az lehetetlen,
hisz a multból alkalmával mutattak be
neki. Oh milyen szépen nézett ki! . . . akár
egy angyal. Az igaz, hogy kosarat adott
volt, de hiába, etiquette.

Még egyszer a tükör elé állt Vidor
barátunk, hadi szemlét tartott nobilis costu-
me-je felett, egyet simított kifodrozott haján,
gavalléri hanyagsággal kötött nyakkendő-
jén igazított s az óráját megnézte.

Három . . . tehát mehetünk.

Adieu, üres falak! . . . bátorság, csak
bátorság . . . Uram segélj; oh ha a mámi
ott nem lenne!

Kiért az utcára. Gondolkozó és fon-
tos léptekkel haladott egyik utcáról a má-
sikra, tétovázó tekintetével megvizsgálva
mindent, mint a gondos hadvezér, ki egy
talpalatnyi helyet sem akar megszállás nél-
kül elhagyni.

Most megállt egy csinos külsejű eme-
letes ház előtt. Láttam, hogy eláppad és
egész elemében megrázkodik. Náni az ab-
lakban volt. Már most nem lehetett — sze-
rinte — visszafordulni, meg kellett lenni,
a mi nem volt soha. Be kell menni, isten
neki. Minden szentek ne hagyjatok el! Oh
csak a mámi ne volna honn.

Az ajtó előtt még egyszer megállt.
„Drága nagysád! Hallott-e madárdalt éde-
sen csicseregni kedves párjához?“ . . . stb.
repetálta magában.

Kopp . . . kopp. Szabad!

Ő bement.

Szegény Vidor barátom, vajjon mit
fog beszélni? Bizonyosan zavarba jön s el-
fut. De hátha mégis magukra lesznek s
elmondja, mit érez . . . kineveti Náni s há-

doskodni. Felolvastattak mindazon orvoslási javaslatok, melyek több részről, hivatalos és magánúton jutottak a belügyminiszterium tudomására. A szaktanácskozmány elhatározta, hogy ezen bő anyagból készüljön egy áttekinthető, bő kivonat, melynek tanulmányozása után az enquette tagjai újból össze fognak jönni a részletes intézkedések megállapításának további megvitatása végett.

*
Határozat. Miután Romániából hivatalos jelentések érkeztek több, az utolsó napok folyamában ott előfordult keleti marhavész-esetről, a magyar kormány az 1874. XX. t.-cz. 13. §-a alapján határaitak állatokat és nyers állati termények behozatalára nézve Románia felé f. hó 4-vel elzárta.

Arany János szobra.

A magyar tud. akadémia az Arany-szoborra való gyűjtést szombaton a következő felhívással kezdte meg, melyet a magyar földhitelezet, aláírási ívek mellett, vasárnap kezdett szétküldeni a törv.-hozó testületeknek, egyházi és világi hatóságoknak, tanintézeteknek és társulatoknak:

„Arany János a magyar nemzeti szellemnek fényes költői diadala, örökös dicsősége.

Halála méltán borította gyászba az egész nemzetet. E közös gyászból méltán fakad a kegyelet és hála, mely tehetősége szerint igyekszik dicsőíteni a dicsőt.

A lángész érczűl marandóbb emléket állít magának halhatatlan munkáiban. A kegyeletes lelkesülés csak az ércz szilárdaságával tudja kifejezni hitének rendületlen erejét, hogy: a szellem nagysága győztes marad minden belátható idők felett.

Ilyen szellemnek érzi és vallja nemzetünk Arany Jánost. Alig hunyta be szemét, minden körből egyszerre hangzott fel a kívánság: örökíttessék meg alakja a halhatatlanság földi jelképében, egy ércz-szoborban.

A magyar tudományos akadémia, melyhez a nagy költőt szoros kötelékek kapcsolják, kezébe vette a szobor ügyét s intézésére október 30-án tartott összes ülésén egy bizottságot nevezett ki, melyhez a Kisfaludy-társaság, Budapest fővárosa s az országos közmunka- és képzőművészeti tanács küldöttei csatlakoznak.

E bizottság nevében fordulunk a nemzet kegyeletéhez: hozza meg áldozatát a

nagy költőnek, ki lánglelke minden kincsét nemzetének áldozta. A szoborra szánt adományok, ez ivekre jegyezve, a magyar földhitelezetnek (Budapest, bálvány-utca) küldendők, mely kezeléseket magára vállalni szives volt.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a felhívást a nemzet nagyjai és kicsinye áldozatkész lelkesedéssel várja és fogadja. Meg vagyunk győződve, hogy nemsokára állani fog Budapest valamelyik közterén az ércz-szobor, késő nemzedékeknek is hirdetője, a mi Arany János lelkét eltöltötte: multunk nagyságát, népünk erejét s a hitét jövőnkben.

Budapest, 1882. november 1-én.
Gróf Lónyay Menyhért, Gyulai Pál,
a m. tud. akad. elnöke. a Kisfaludy-társ. elnöke.
Beöthy Zolt,
az Arany-szobor-bizottság titkára.

Hogyan folyhatnak be a nők a társadalmi jólét emelésére?

(Felolvasa Nagy Károly árvaházi igazgató a kézdí-vásárhelyi jótékony nőegylet által f. évi okt. 31-én rendezett filiéstélyen.)

Az est, mely sötét homályaival bevoná földünk egy részét, nyugalomra hív. A nap órái elég hosszúak voltak arra, hogy terhes életküzdelmekben kifáradassuk tagjainkat s most gondterhelte fejünket pihenésre hajtsuk.

Miért itt hát e sokaság? Talán mi azok közé tartozunk, kiket az élet gondja nem terhel s éjet és napot a hiu örömek hajhászására fordítunk? Vannak sötét lelkű emberek, kik nem a tudás, hanem csak a balga képzelet után indulnak és a legszen-tebb igazságból egy ferde és eléggé meg nem róható állítást mernek koczkáztatni s világra bocsátani. E meggondolatlan tettel a mennyit ártanak a sértett feleknek, éppen oly zsiabasztólag hatnak a társadalmi élet fejlődésére is. Én tehát, midőn az ilyeneket elítélem, egyszer-mind áttérek tárgyamra, hogy e vidám társaságnak, melyet egy nemes humán cél és az együttlét öröme fűz össze, csekély erőmtől telhetőleg szórakozást nyújtsak és ezimtételemet a lehető legrövidebben megfajtom.

A haladó kor, a fokozódott igények újabb szükségletet tárnak fel, munkára hívják úgy az egyeseket, mint az egészet. Egyen-egyen munkáljuk saját magunk, ösz-szetett erővel pedig az egész nemzet javát és boldogságát. Elérkezett az idő, midőn megértjük Kölcséynék eme magas gondo-

latát: „Áldást adék, sok magzatot honodnak, s mellén kiket táplál vala, másokra vársz, hogy érte vivni fognak. Önnépe nem lesz védőfala?” Volt bizony idő, midőn a társadalom tagjainak egy része a kényelem párnáján hevert, míg a másik rész vért iz-zadva kereste mindennapi kenyerét; ha in-ség, nyomor ütötte fel tanyáját, könyörte-lenül néztük el szenvedő felebarátunk kin-jait. Ma már a felvilágosodott, nemes szívű emberbarátok, áldozatkész honleányok min-denütt vállvetve munkálnak azon, hogy a hazájáért való küzdelemben megsebesült harczi szívélyes ápolást, az elaggott, tehe-tetlen öreg menhelyet, az éhező s nyomor-ban színlődő árva kenyeret és nevelést nyerjen.

Hány ily szent oltár van már e hazá-ban emelve, mely ékeesebben hangzik min-den dics-éneknél és nagyobb bizonyosága a haladó kornak bármelyik emlékszóbnál! „Nagy volt hajdan a magyar, nagy volt hatalma, birtoka; magyar tenger vizében hunyt el észak, kelet, dél hulló csillaga”, azt mondja Petőfi s azt bizonyítja a törté-nelem is. Igaz ugyan, hogy szegény hazánk területe 500 évi hanyóadás után megkiseb-bedett, de nemzeti nagysága, büszkesége nem veszett el és él, míg oly fia lesznek, kik nemzeti büszkeségnek, honpolgári kö-telességnek tartják nem csak maguk, hanem az egész haza javát és boldogságát mun-kálni.

Alig mulik el a boldog gyermekkor, már mint ifjunak, kiméri az élet jövője munkakörét. Szerencsés, ki úgy hasz-nálta fel gyermekéveit, hogy e nagy mun-kához elég szellemi és anyagi erőt gyűj-tött s szívét az a boldogító tudat vezérli, hogy ő teljes erővel nemzetünk és hazánk felvirágzását munkálja; az emberek rossz-akaratu gáncsai és kíméletlen támadásai pedig nemes törekvésére zsiabasztólag nem hatnak.

A ki a közjóért munkál, el lehet ké-szülve reá, hogy ügybuzgó fáradozásáért halátlansággal fizetnek. De ily körülmé-nyek között mindenkor vigasztalást talál lelkének tiszta öntudatában s vigasztalja magát e közmondással: „A világ sokat mond, keveset ad”.

Térjünk tehát tárgyunkra és lássuk, mily munkakört jelölt ki az élet a nőknek először a családban, másodsor a társada-lomban és végül miként kell e kettőt egyeztetni, hogy a munkásságot a valódi siker koronázza.

A nő a család éltető lelke. Lássuk a nőt gyermekei körében, házi dolgainál. A nő, kinek szíves jósaága kimeríthetetlen, egész odaadással csüng családján; éjét nappallá varázsolva, mindent megtesz arra, hogy ama nemes feladatot, melyre mint családanya, hivatva van, hiven betöltse. Hogy nagy munkáját a kellő siker nem koronázza, azt egyedül a cél tévesztésének, az e téren uralkodó ferde nézeteknek tulaj-donthatjuk; mert nem képzelek oly szívte-len anyát, ki gyermekeinek a legjobb nevelést és ezáltal a legfényesebb jövőt biz-tositani ne kívánja.

Első munkakörét a nőnek tehát a csa-ládi körben találjuk. Ha a gondviselés gyermekekkel áldotta meg, ezek az ő leg-drágább kincsei, mint ama gazdag római nő mondá, ki iskolából hazatérő fiait mutatá be legdrágább kincsei gyanánt. Lássuk, mit tehet a nő, mint családanya, mire kell fő-figyelmét fordítania gyermekei nevelésénél, ha azokból munkás, szorgalmas és hasznos társadalmi tagokat akar nevelni.

Mint tudjuk, a példa a leghathatósabb nevelési eszköz; azért van az, hogy családi szokások s más eljárások ágról ágra fenn-maradnak, s legyenek azok helyesek vagy helytelenek, kik a korral haladni nem ki-vánnak, csupán ereklyeként is megőrzik azt. A gyermek első nevelője az édes anya, ki gyöngéd vagy durva bánásmódja szerint gyermekét érzékenynyé vagy egész durvává fejlesztheti.

Az első három év után már világosan felismerhető, vajjon helyesen van-e a gyer-mek nevelve s mily bánásmódban részesült környezetétől. Az öntudat felébredése után

a gyermek szellemi világának fejlesztése lép előtérbe; a gyermek ismerni kezdi az élő és élettelen tárgyakat, lelkébe vési a hallot-takat s utánozza a környezetétől látott munkákat. Épen azért vigyáznunk kell, hogy minden ténykedésünk és eljárásunk a legszigorubb bírálat szerint is megállhassa helyét. A gyermek tudványa is kezd fel-ébredni, megkérdezi a tárgyak stb. neveit, s mily ferde eljárás lenne, gyermekeinket e kérdésekkel durván elutasítani! Szoktassuk gyermekeinket tisztaságra, rendre, hogy így annyi küzdelemmel szerzett ruházatát s más felszerelési tárgyakat megkímélje, óvja; szoktassuk engedelmisségre. Csepegtessük idejekorán lelkébe a vallásos hitet, s a boldogság alapkövét, az igazság és munkásság szeretetét korán kezdjük ápolni, hogy egy-koron megdönthetetlen, szilárd élő fává fej-lődjék. Ne engedjük meghonosulni lelkében az üres ambíciót és felfuvalkodottságot; tanítsuk szeretni felebarátját, mint önma-gát; vonjuk el az oly emberek társaságá-tól, hol rosszat hall és ferde eljárásokat, szokásokat lát. Juttassuk tökéletességre, hogy mint ember, tántoríthatatlanul járhasson majd az élet küzdelmes utain. Ha ily irány-ban nevelte az anya gyermekét, lényeges befolyással munkált a társadalmi jólét emelésén és egyik feladatát a családban megoldotta.

Legyen szabad másodsor a nőt az ő családi munkakörében bemutatnom. Hogy mi a nő a családban, hányféle gond terhel, mennyi ismerettel kell birnia, hogy fontos kötelességeit teljesíthesse, azt csak az tudja, ki szigorú figyelemmel kíséri egy jól ren-de-zett családban a háztartást és azt tanul-mányozza is. Értelmes, okos, sőt még ma-gukat mivelte egyéneknek tartó ifjak is el-itélik a házasságot, tehernek tartják ama magasztos kötelességet, melyet családjukkal szemben végezniök kell. Az ilyenek nem ismerik e közmondás igazságát: „Küzde-lel közt szép az élet.” Nem ismerik ama boldogító örömet, melynek varázssereje ked-vet ad a munkára, letörli a veritéket, me-lyet az élet küzdelmei állítanak elé s meg-nyugvást és enyhét ad ama szeretetben, me-lyet övéinek ragaszkodása ömleszt felé. Sokan azt állítják, hogy teher az élet. Én azt mondom, hogy csak akkor terhes, ha a reá bízott munkakörön kívül mások teen-dőjét is végezni kell. A gondviselés a férfit a külső, a nőt a belügyi kormányzá-sára teremtette; de e két munkakör oly szoros összefüggésben van a családi érdekek tekintetében, hogy ketten együtt képeznek egy egészet s bármelyik fél hanyagolja el teendőit, ott az ügy sántit és felismerhető nyomai látszanak. E munkásságnak össz-hangzónak kell tehát lenni. Egy nő munka-köre a családban sokkal nagyobb, mint a férfié. Erre, mintha hallanám, sokan azt mondják, hogy nem áll. Én megkísérlem bebizonyítani és az ítélet kimondását a tisz-telt közönségre bízom.

(Vége következik.)

Nyílt kérdés a „Székelyföld” olvasó közönségéhez.

Deductiója a nagyajtai Donáth-familiának, mely Kézdi-székből Nyujtódról származott.

Donáth György Nyujtódról el-jöven, orslás szerint neki jutottak a jósza-gok Orbai-székből Teleken. A háznak rom-jai maig is látszanak. Abban lakott Teleki Donáth György, Háromszék volt főkapi-tánya. Felesége volt Henter Magdolna, n-ajtai Henter Miklós leánya. Testvére volt Cserei Jánosné Henter Margit. Fia nem maradt.

Donáth Györgynek fia, Pál, az in-virili sexu deficiált; jóságát leányágon Hor-váth uramnak birják Teleken; az ő levelek is ott vannak, de ki nem akarják adni csak pro uberiori notitia is.

Donáth István Nagy-Ajtára jött lakni anyja, Henter Magdalena jóságába, de ugyancsak Telekről iratta magát. Ennek volt két felesége. Az első Apor Borbára, et-től fia: György és János, leánya: Zsuzsánna, Gyárfás Ferenczné; János, deficiált Lovas-tól, elesvén nőtelen korában, úgy halt meg.

tat fordít neki. Ej! mit töprenkedem rajta, majd elbeszéli ő maga; ha sikert arat, di-csekedni fog vele.

Másnap elmentem hozzá.

A szobában lecsüggesztett fővel sétált fel s le. Sápadt volt s látszott rajta az éji álmatlanság.

Hát hogy vagy? — kérdém.

Hja! — felelé — a ki éltében egyszer szerelmes volt, csak az tudja, hogy minő törzsurásként hat keblére a hön imádottnak egy porba szjót „nem“-je.

Tegnap egyedül volt, sokkal szebb, mint máskor! Ezerszerre jobban belesze-rettem s ajtóstól, ablakostól neki rontva elfu-vám neki, a mit titkon éreztem s oly sokáig őriztem.

Csak azután bántam meg elhamarko-dott dőre szerepemet, midőn az imádottnak lesújtó tekintetével találkoztam s ő, a vi-déki naivitásnak vélt teremtés, egy paran-csoló kézmozdulattal az ajtó felé mutatotts mondá:

Mit gondol ön, hová gondol ön?! Ez sok, ez tolakodás, ez impertinentia!

Kisasszony, hisz én imádom kegye-det . . . gondolám magamban, még mindig térdelő posztót foglalva el, de tovább nem merém hangosan ostromolni érzelmeim nyil-vánításával, nehogy kézzel fogható argu-mentum gyanánt piczi aranyos kacsoit örökre emlékezetes szerelmi zálogul ar-czomra rakja le.

A szavak hallatára rögtön elájulok, ha nő lettem volna, de így nem volt más mit tegyek, mint rá ordítam:

Ön . . . ön egy kegyetlen . . . egy daemon s ezzel ott hagytam.

Mikor már az utcára kiértem, ekkor vettem észre, hogy kalapomat és botomat ott hagytam, de nem volt bátorságom a kiállott szégyen és harag miatt vissza-menni utánna.

No de mégis volt annyi embersége, hogy a szolgáltól utánam küldé a tár-gyakat azon kegyes üzenettel, hogy hát: ügyetlen vagyok s reméli, hogy egyszer-smindenkorra megkímélem balga vallomá-saimmal.

A szegénytárgyakat átvevém a szol-gáltól. Akaratlanul felpillanték az ablakra, de oh átkozott pillanat . . . furiák furiája . . . daemon fajzata . . . ott áll ő az ab-laknál s fagyos gunyos tekintet vete rám.

Vérkeringésem megállt, szívem össze-szorult, izmaim feszültek, fejem zu-gott. „Légy átkozott!” kiáltám . . . s elrohánék.

Még azóta, a mint látod, így vagyok! Aztán etiquette ezis talán.

Oh nem . . . nem lehet igaz, hisz ez csak álom, csak én álmodtam talán s neked, mint ilyen beszélttem el. Oly jó ő, oly szende; egy mosolya, egy ezüstcsengésű hangja felérne a félvilággal.

A heves gesticulatio-közben kalapo-mat kiverte kezemből . . . visszaretent, de mégis ime a kalap. Ő haragszik rám, mit tegyek, hogy engeszteljem meg?

(Folyt. köv.)

Második felesége volt Aradi Kata, ettől fia : László. Ez kezdette magát N.-Ajtáról iratni.

Leánya: Erzsébet, Imecs Mózesné; attól való az imecsfalvi — de nem a szentléleki — Imecs-familia. A nagyjait Bálint-obbagyok ezéi voltak.

2-ik Györgynek fia 2-ik István; ennek fia ifjabb László, ki Sárkányánál a harczon elesvén, in virili sexu deficiált; ez a Donáth István is Nagy-Ajtáról iratta magát. Felesége volt: Szacsvai Zsuzsanna. Leányágon való maradékai: Dombi Czirjék udvarhelyszéki Török Mihály né gyermekei.

Lászlónak, a ki Nagy-Ajtáról iratta magát, felesége volt kilyéni Székely Margit; fiai voltak: György, Pál és Mihály. Leányai: Kata, zaláni Sára Istvánné.

3-ik György deficiált in virili sexu. Leánya: Anna, Cserei Jánosné, kinek ma életben levő fiai: Cserei Farkas és Miklós. Leányai: Mária, Krisztina, Éva és Zsuzsanna.

Mihály deficiált. Pál vette feleségül Lajos Borbárát. Jankó Ilonának Lajos Jánostól való leányát; Jankó Ilona pedig Jankó Miklós urnak volt leánya zágoni Mikes Katától. Ennek fiai: József, György, László, Ferencz, Pál, János, István. Leánya: Borbára. József; ennek fiai: Elek és György. Elek deficiált.

4-ik Györgynek fiai: Sándor; leányai: Juliánna és Anna.

5-ik György fia: József, fogarasi főkapitány, Antal, György és László. Lászlónak fia: Elek. Nem maradt successora.

Ferencznek nem maradt successora. Pálnak fiai: Pál és Lajos. Pál sine semine deficiált. Lajosnak leánya: Peleiné. Három leánya is volt: Kenderesiné. Váradiné, Pásztoriné.

Jánosnak elsőbbeni feleségétől, hatolykai Pócsa János leányától (Zsuzsannától) fiai: Pál, János és Zsigmond. Másodszori feleségétől, Vajna Ágnesztől: Mihály, Pál, János és Mihály sine semine deficiáltak.

Zsigmondnak feleségétől, alcsernátoni Domokos Máriától leánya: Zsuzsanna.

Istvánnak fiai: Ferencz, István és Mihály. Borbára deficiált hajadonul.

6-ik Györgynek két felesége volt: egyik Gyulai Juliánna; ettől 3 leánya; Anna (Bethlen Mihályné), Juliánna (Kozma Antalné) és Borbára (Hagyasi Józsefné); a 2-ik Csedő Terézia; ettől fiai: Lajos és György; leánya: Rózia Kis Mihályné.

Ezen érdekes és messze visszavezető deductio kiirattott futásfalvi Hamar Ignác 1807. július hóban vezetett naplójából alatt irt által, ki honfiai tisztelettel kéri fel mind a Donáth-család jelenben élő tagjait, mind e család levelezésben érintetteket, sziveskedjenek családi leveleiket és okmányikat átkutatva, alulírottal a t. szerkesztő ur szíveségéből közölni:

1. hogy a magát Nagy-Ajtáról irt Donáth-család melyik évben származott Nyujtódról Nagy-Ajtára?

2. hogy Donáth Istvánnak Apor Borbárától származott fia: János, ki 1639-ben mint Nyujtód román kath. hitközség főgondnoka említették, mikor, melyik évben született és halt meg?

3. hogy a nyujtói Donáth-család birtoka fia- vagy leányágon avagy eladás által kikre szállott?

Szóval minden e családi levelezésben érintettek vonatkozó adatokat hálás köszönettel veend

Nyujtódon, 1882, nov. 6.

Vitos Mózes, nyujtói lelkész.

Sz. 263—1882. gazdas. egyll.

A csikmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó hó 15-én d. e. 10 órakor Csik-Szeredában a szokott helyen ülést tart, melyre az egyesület választ-

mányának t. tagjait van szerencsém meghívni.

Csik-Szeredán, 1882. november 4.
Becze Antal, egyll. elnök.

Mindenféle.

— **Hymen.** Folyó hó 7-én diszes esküvő folyt le K.-Vásárhelytől. Barabás Ferencz sepsiszentgyörgyi fiatal gyógyszerész tartá menyegzőjét Kovács Áron tekintélyes kereskedő bájos fogadott leányával: Szöcs Vilmmával. Az összegyűlt diszes vendégszoru s a lakomá folytán érkezett több rendbeli táviratok ezernyi jó kívánsággal áraszták el a szép ifjú párt. Mi is sok szerencsét és boldogságot kívánunk nekik!

— **A székely művelődési és közgazdasági egyesület** csikmegyei választmánya f. hó 15-én délelőtt 9 órakor a szokott helyen Csik-Szeredában ülést tart, melyre a választmány t. tagjait tisztelettel meghívom. Csik-Szeredán, 1882. november 4-én. Becze Antal, választmányi tag.

— **Felhívás.** Tisztelettel kérem mindazokat, kiknél a kézdvasárhelyi köznevelődési egyesület bármiméi vagyon van, (szinpad ruhaneműk, hangjegyek, hangszerek, szindarabok, szerepek sat.) ugyszintén mindazokat, a kiknek nevezett egyesület tartozik, sziveskedjenek azt f. hó 15-éig velem közölni. A k.-vásárhelyi köznevelődési egyesület közgyűléséből kiküldött bizottság 1-ső tagja: Szotyori József.

— **A székely művelődési és közgazdasági egyesület** azon csikmegyei tagjait, kik még tagsági díjaikkal hátrálékban vannak, kérem, sziveskedjenek hátrálékaikat f. november hó végéig nálam kiegyenlíteni. Csik-Szeredán, 1882. november 6-án. Nagy Imre, az egyll. csikvidéki pénztárnoka.

— **A k.-vásárhelyi köznevelődési egyesület** zeneszakosztála hír szerint a f. évi decz. hó elején hangversenyt rendezni szándékozik. A program igen érdekes lesz, már ismert, jeles kezelt zongorajáték és két előkelő társadalmi állású fiatal úrtól énekduett. Előre felhívjuk a műpártoló közönség figyelmét ezen előadásra.

— **Gy.-sz. miklósi hírek.** Az alakuló félben levő „korcsolya-egylet” tagjai mindennap szaporodnak, az eszme általános pártfogásban részesül. Közlebb gyűlés fog tartatni. — A vörös himlő járvány Gyó.-Szt.-Miklóson is kezdett uralkodni, idáig egy pár haláleset is fordult elő, beteg is vagy 4 van. — Az október 29-én rendezett szini előadás összes bevétele jegyekből 147 frt 20 kr., felülfizetések 3 frt 90 kr. volt; kiadás 55 frt 59 kr, tiszta jövedelem 91 frt 61 kr, melynek felerésze 45 frt 86 kr a műkedvelő társulatnak, más fele pedig, a felülfizett 3 frt 90 krral 49 frt 75 kr, a rongyos egyletnek jutott. Az egyletek pártatlan buzgalmat az érdeklődő közönség dicsérendő pártfogása méltán jutalmazza.

— **Rangkórás.** K. faluban a községi iskolánál egy nevelőnő van alkalmazva, ki modern gondolkodását azáltal véli legjobban bizonyítani, hogy megnagyásoltatja magát. Ha akadnak olyan jámbor keresztények, kik e czim jogosultságát elismerik, az ellen nem lehet senkinek kifogása; az egyenlőség eme dicső korszakában mindenki olyan czimet használhat, a milyen épen tetszik; de hogy a szegényebb sorsu tanulóknak, kik egész bizalommal nevelő nénihez szölitják, megparancsolja, hogy őt megnagyásoltják: ez már semmiképen sem egyezik meg a nevelés magasztos elveivel.

— **„A Székelyföldön és az Al-Dunán”** czim alatt megjelenendő utirajzokra hirdet előfizetést K. Nagy Sándor Nagyváradon. A könyv két részből áll. Az első részben le van írva az ut Bihartól Kolozsváron át M.-Vásárhelyig, innen a Maros völgyén fel a tölgyesi szorosig s innen Gyergyón, Fel-Csikon végig Cs.-Szeredáig, a Hargitán át Sz.-Udvarhelyig stb. stb., a második rész pedig az írók és művészek alduai kirándulásának leírását foglalja magában. A mű ára 1 frt. Az előfizetési pénzek szerzőhöz (N.-Várad, Vassfürdő) küldendők decz. 25-ig.

— **Nemzetiségünk érdekében!** Megjelent a „Magyarország” havi folyóirat (második)

novemberi száma 4 nagy, sűrűn nyomott iven, 64-szer hasábozott 32 lap oldalon, szíves borítékba fűzve. Szerkeszti Arányi Dezső. — Tartalomjegyzék: I. iv 1. Alakitsunk országos magyar egyletet. 2. Országos magyar egylet, (második közlemény) a vallás, román. kath., a protestáns, a görög felekezetek, a zsidó, a pap. 3. Magyar nemzeti politika, Bolgár Emiltől. a veterán publicistától. 4. Horváth passzió. 5. A nógrádi Phönix. 6. Protestántizmus harca a panszlavizmussal: A nógrádi határozat, Jeszenszky indítványa, az egyetemes gyűlés döntvénye, Thebus indítványai: a) a panszláv sajtó ellen, b) külföldön levő ösztöndíjakra nézve, c) a dunáninneni kerület újból való felosztása. A pozsonyi ágostai ev. teológia ügye, bizottsági javaslat. 7. Személyek a „Národinye Növényi” től lapból. 8. Németek elszaporodása. 9. A román memorandum. II. iv. „A Gott erhalte története.” Ez leghosszabb közlemény e számban. Az egy egész, sűrűn nyomott ivre terjedő közleményben el van mondva a „Gott erhalte” keletkezése, a Magyarországon való érvényesítésére vonatkozó első kísérlet 1826-ból, oknyomozó történeti buvárlatok alapján, nagy adathalmazra támaszkodva. Ezután jó a második kísérlet 1881 május 18-áról. Most a bepörölt cikkek jó egész terjedelmében, erre a pörfolyam, a vádléval, az esküdtszék alakulása, a vádbeszéd, a védelem s a felmentés ítélet következik mind történeti rendben, egész terjedelmükben. Ezután jó a felhívás magyar himnus alakítására nézve s az evégből kitizendő pályadíjra 10 kros adományokkal gyűjtés van nyitva. Adakozások a magyar himnus pályadíjra eddig a folyóiratnál, 314 egyéntől, 31 frt. 40 kr. folyt be. III. iv. Nemzetiségi helyzet vidékek szerint. 1. A felvidéki oroszok, Olvaszky Lajostól. 2. Zemlém-ből. 3. Brassómegyejéről. 4. A „Magyar nyelvterjesztő egyesület”-ről. 5. A veszprémi svábokról. 6. Magyar-tót-testvériség Garam-Szt.-Benedeken. 7. A Bánátról. 8. Kontra Nagy-Szeben. 9. Apró közlemények. IV. iv. Szépi. rész. 1. Arany és Petőfi, Reviczky Gyulától. 2. Dalaimhoz, Lévy Sándor verse. 3. Otthon, karcolat Brankovits Györgytől. 4. Aranymondások Arany Jánostól. 5. Leányvásár Kuhnycvácson, néprajzi vázlat, írta Fáy Elek. 6. A szegény gróf, rajz, Gószdu Elektől. 7. Gazdag szegények, népies elbeszélés, Rosegger után írta Zemlén P. Gyula. 8. Szellemi szikrák. Előfizetési ára félleve 2, negyedleve 1 frt. Lelkészek, néptanítók, községi előjárók, szegényebb sorsu földművesek és 1000 forintnál nem nagyobb fizetési hivatalnokok földijért rendelhetik meg a kiadóhivatalnál, mely Budapesten, Sándor-utca 12. szám alatt létezik. Az első számot, mutatóványképen, általában is megküldi a kiadóhivatal.

— **II-ik közlemény** a B. Szentkeresztly Stephanie kezdeményezése folytán K.-Vásárhelytől létesítendő kórház javára tett szíves adakozásokról. B. Szentkeresztly Stephanie gyűjtésének folytatása. Szöcs Sámuel 10 frt, Gr. Szécsen Antal 5 frt, Gyertyánfi N. 2 frt, Ugri János, Benkő Dénes 2 frt, Fülöp Géza 2 frt, B. Apor János 10 frt. Összesen 31 frt. Ugri János ivén Fiadfalván: Ugri Jánosné szül. Bors György Ágnes 5 frt, Ugri Zoltán 3 frt, Ugri Margit 2 frt. Összesen 10 frt. Hamar Bálint ivén Oroszfaluban: Róbert Antalné 1 frt, Jancsó Gábor 10 kr, Veres Lajos 50 kr, Héjja András 1 frt, Turóczy Sándor 20 kr, Szancz Sándor 10 kr. Össz. 2 frt 90 kr. Ifj. Miklós Péter ivén Dálnokban: Boros Jánosné, Gele György, Molnár Andrásné, Jákó Györgyné, Dimény József 5-5 kr, Szász Andrásné, Polyár Mihály, Keskés András 4-4 kr, Kovács Mária (10 éves) 3 kr, Márton Károlyné, Miklós Ferenczné, Seres Istvánné, Seres Lajosné, Pál Ferenczné, Teleki Lajosné, Nemes Lászlóné, Szöcs Józsefné, Pál Jánosné, Tótor Miklósné, Szász Józsefné, Veres Lászlóné, Kicsi Lajosné, Szabó Elekné, Bod Tamásné, Bod Józsefné, Tóder Andrásné, Szász Ferencz, Veres Márton, Görcsön Dénesné, Lőrincz Jánosné, Gál Gergely, Benedek Sándor, Lőrincz Zsuzsán-

na, Kozma Péterné, Szabó András, Veres Balászné, Szöcs Lászlárné, Pánczél Áron, Veres Tamásné, Czákó József, Csiki András, Gyulai László, Kgrán Márton, Kovács György, Miklós Sándorné, Szász Mártonné 10-10 kr. Pál Ferenczné, Dobra Ferenczné, András Mihályné, Teleki Jánosné, Péter Zsigmondné, Ferenczi Jánosné eszperné, András Lászlóné, Nemes Károly, Bartos Dénesné 20-20 kr. Miklós Zsigmond 50 kr, Miklós Péter 42 kr. Összesen 5 frt. Simon Sándor ivén Martonfalván: Simon Sándor 1 frt, Horváth Ignác 1 frt. Összesen 2 frt. Fogadják a buzgó gyűjtők s jótévk adakozók az intézet nevében kifejezett leghálásabb köszönetünket. K.-Vásárhelytől, 1882. október 27. B. Szentkeresztly Stephanie, elnök. Nagy Károly, jegyző.

— **49-ik közlemény** a k.-vásárhelyi szegény munkaképtelenek Stephanie-menháza javára tett szíves adakozásokról. Tiszteletes Kovács István és Szacsva János gyűjtésének folytatása: Török Bálintné 2 liter petróleum, 2 rud szappan, 2 ft gyertya, id. Jancsó Mózes keresk. 50 lit. rozs, Nagy Ferencz 50 lit. törökbuza, id. Tóth Istvánné, 1 köb. rozs, 2 véka buza, ifj. Tóth Istvánné 2 v. rozs, Tóth Géza 2 v. rozs, Poltzer József gyárvezető 40 kr, öz. Nagy Lászlárné 1 hektó pityóka, Gál Gáspár 50 kr, Welhreiter Györgyné és Jánosné 1 frt, Tóth Béla 1 v. rozs, 1 v. árpa, id. Jancsó Istvánné 2 v. rozs, öz. Török Jánosné 1 v. törökbuza, ifj. Török Sámuel 1 v. árpa, id. Török Sámuel 4 k. fuszulyka, Csiszár József (csiri) 1 v. pityóka. Fogadják a buzgó gyűjtők s jótévk adakozók a szegény s munkaképtelen öregek nevében kifejezett leghálásabb köszönetünket. Zágón, 1882. okt. 26. B. Szentkeresztly Stephanie, elnök. Nagy Károly, jegyző.

— **Postarablás.** A nagyjait postát f. hó 3-án, azaz pénteken délután 6 és 7 óra közt ismeretlen tettesek kirabolták és a postavonaltól az nap este 8 órakor indítandó 600 o. é. frtolt ellopák. A mint a fáma beszéli, a postamester, Henter Károly, Hétfaluban lakó fivéréhez utazott 2 napi szabadsággal. A postakezellel megbízott egyénre volt hagyva a 600 frt elküldése; a pakolás után nem várta be a posta elindítását az állomáshoz, hanem előbb vacsorázn ment s az ajtót az összepakkolt pénzes zacskó hátrahagyásával besukta; mire visszatért, már az ajtót nyitva és a 600 frtnak hiult helyét találta.

— **Az egyetemes magyar népdalgyűjtémény** zongorára alkalmazott dallamkönyvből a „Magyar Dal-Album” megjelent a IV. kötet 1-ső füzeté is a 601-620. számú, következő dallamokkal: 1. A bimbóból lesz a piros rózsza. 2. A csákvári réztoronyba. 3. A csengeri temető. 4. A csetényi hegy alatt. 5. Addig-addig kukorékolt. 6. A deáknak jól van dolga. 7. Adjon Isten a magyarnak. 8. A fejkötő pántlikája. 9. A hegedűt hallom. 10. A kis madár a zöld fán. 11. A kis madár dalolgat. 12. A legény egytől-egyig. 13. Alig jöttél s itt hagyysz már. 14. Alig várom azt az órát. 15. Alkony száll a vidékre. 16. A macskának négy a lába. 17. Ama fehér nyárfák alatt. 18. Amely kis lány sokat szeret. 19. Amióta szeretőm vagy. 20. Az én babám durcás leány. A „Magyar Dal-Album” IV. köteté ismét 10 havi füzeten jelenik meg és pedig 200 dallamtartalommal. Előfizetési ár egész évre: 10 füzetre 1 frt 80 kr, félleve: 5 füzetre 90 kr. Egyes füzete ára 25 kr. Minden füzete bérmentve küldetik szét. Előfizetések legczélsezerűbben postautalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

— **Drága gondolkodás.** Egy ügyvéd számlájában, melyet kliense számára állított ki, a következő tétel is előfordul: „Ejszaka felébredvén, másfélóra hosszat ágyamban felülve, az ön ügyéről gondolkodtam . . . 10 frt.” Hogy a kliens kifizette-e a követelt 10 frtot, arról hallgat a krónika.

Gazdaság és kertészet.

A gyökerek megholygatása, írja egy amerikai gazda, minden csemete- és cserjére igen jó hatással van, és pedig azért, mert az átültetés által a vegetatio szakában a gyökerek fokozott tevékenységre szorítottván, sokkal több új apró gyökérostot produkálnak, mintha előbbi helyükön maradtak volna. Ugyanú beszéli, hogy egy ízben vásárolt egy kertészeti egylettől néhány kintinó faju pöszmétebokrot, melyeket tavasszal sorba elültetett. Mikor a bokrok már

kilevelezték és virágoztak, akkor vette észre, hogy egyik nagyon szűk helyre van utalva. Felszedte tehát ezt és máshová ültette. Valamennyi bokor még ugyanazon évben termett, s az átültetett valamennyit felültelt a bogrós ize és nagysága által. Ezen poszmétkével az illető termelő valamelyik gyümölcs-kiállításán az első díjat nyerte. Azon egy bokor kitünőségét később is megtartotta, bár gyümölcse nagyság és finom íz kivételével a többiekével mindenben egyezett.

A burgonya bevermelésénél nagy óvatossággal kell eljárni. Vigyázni kell főképen arra, hogy felette sok burgonya ne jöjjön egy verembe, mert ekkor, ha egy verem tartalma megromlik, igen sok lesz a kár; legjobban a bevermelést úgy intézni, hogy a burgonya több apró egymás mellett sorban fekvő verembe kerüljön. Assunk e végett 3 láb mély és 3 láb széles, 5-6 láb hosszú vermet, a belőle kikerült földet rakjuk félre. Ezen vermet töltjük meg színtől burgonyával, melyet kevés szalmával takarjunk be. Az első verem mellé, attól egy lábnyira assunk egy másik hasonló nagyságú s az ebből kikerülő földet hanyjuk az első verembe lévő szalmával befedett burgonyára. A behányás előtt állítsunk a szalma középpére függőlegesen egy sima cölöpöt, melyet a föld elhanyása után kihúzván, egy kéményt nyerünk, mely szalmával lazán bedugtatván, a burgonya felesleges melegét el fogja vezetni. Hasonlóképen járunk el a 3-ik, 4-ik stb. veremmel, csak hogy az utolsót a körülte levő földdel kell befedni.

A galagonya-sövénynek egy új felhasználási módját ajánlja a S. C. s ez nem más, mint az, hogy a nyíraskor néhány meghegyezett erősebb sarjat körtével oltunk be. A körte a galagonya-alanyon igen jól tenyészik, csak hogy erősen növvő fajokat kell választani, ha eredményt akarunk elérni. Legcélszerűbb a sövény 1,5-2 méter közökben egy-egy ily nemesítést végezni és pedig vagy első nyáron vagy erre következő tavasszal. A sövény felett így 1,5-2 láb magas törzset lehet alakítani. A fácskának legjobb cserje- vagy lobor-alakot adni, melyből pár éven át vissza kell meteszeni, természetesen arra vigyázni kell, hogy a koronába galagonyasarjak ne nőtlakodjanak. A galagonyába oltott körték nem nőnek nagyra korán és sok szép gyümölcsöt teremnek. Legalkalmasabb fajok a galagonyába nemesítésre a Hardenport és Hardy-féle vajkörte.

A vakondok ellen egy német kertész petroleumot ajánl. A szer alkalmazása úgy történik, hogy a vakondutásokat kapával eltávolítván, a likba egy nem tisztított petroleumba mártott rongyot, vagy mohát dugunk. Ezután a nyílás egy cserép-darabbal befedjük. A petroleum átható szaga elterjed a vakond menetében és hónapok tartamára távol tartja az állatot eredeti tartózkodási helyétől.

Apróságok.

Ur: Ferencz, vedd ezen legyet, melyet épen most fogtam meg s melyet nem akarok, nem szabad megölni s vidd a kertbe.
Ferencz: (Eltávozik s rövid idő után a légygyel visszatér.) Nem lehet!
Ur: Miért nem?
Ferencz: Meggondoltam az uton a dolgot s attól tartok, hogy a szegény állat meg talál hűlni.

— Micsoda? hogy én nem adtam oda neked a levelet? Akkor vagy én vagyok bolond, vagy te.
— Ah, nagyságod csak nem fog boldond szolgákat tartani!

— Tanár ur, hogy tetszett önnek ez az én legújabb szerzeményem?
— Mi volt az?
— Gyászinduló Beethoven halálára.
— Nem volt volna, de jobb szerettem volna, ha ön halt volna meg és Beethoven ír gyászindulót az ön halálára.

Adósával találkozik az utcán a hitelező; megállítja s tisztelettel kéri, hogy egyenlítse ki tartozását. Az adós azonban dühösen rákiált:
— Hagyjon békében; azt hiszi ön, hogy csak önnek tartozom?
A hitelező meghökkenve távozott.

— Miért nem dolgozol te János?
— Gazdálkodásból, tiszteletes uram.
— Gazdálkodásból?
— Igen. Látta, ha dolgozom, mindjárt megszomjazom; ha megszomjazom, megiszom, a mit keresek; hát inkább nem dolgozom.

Lelkesen perorál a tanár a magyarok bejövételéről.
— Öseink a kilencedik században jöttek Magyarországra — mondja. Mit értesz te a század alatt, János? — kérdezi egyik tanítványát.
János: Hát — egy kompiánát.

Apa: Karcsi, nem szégyeled magadat, egy náladnál kisebb fiut megverni?
Fia: Akkor neked is szégyelned kellene magadat, mikor engem versz, mert én sokkal kisebb vagyok náladnál.

Szerkesztői üzenetek.

F. Sándor urnak Kolozsvárt. Első cikke nem volt lapunkba való, tehát félretettük. A második, a mint látja, bevált. Kérésünknek másik részét is teljesíteni fogjuk, ha ön előbb beváltja ígéretét.
Sz. J. n. p. Gy. Fehérvár. Szülőföldemén és Sívár való jámbor ömlengések. Van bennök imitt-amott egy-egy figyelemre méltó versszak, de az egészben nincs meg a kívánt összhang. Általában csakugyan azok, a miknek levelében nevezte. Sok nyomot kell még addig fargani, míg „erdemeseknek találtnak és kinyomatnak”. Mások nevének ne csak kezdő betűit írja meg a szerkesztőnek.

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának

MENETRENDJE

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

Állomások:		Személy vonat 204. sz.	T. v. II. III. oszt.	óra és perc
Bukarestből	Indul	—	—	—
Predeal	"	—	—	—
Tömös	"	—	—	—
Brassó	Erk.	6.13	7.25	—
Földvár	Ind.	6.52	8.01	—
Apáca	"	7.23	8.33	—
Agostonfalva	"	7.51	9.01	—
Kőhalom	"	—	—	—
Héjasfalva	"	10.15	11.01	—
Szegesvár	vendéglő (Erk.)	10.32	11.23	—
Medgyes	Ind.	10.52	11.43	—
Kapus	Előzőzős (Erk.)	12.06	12.53	—
Tövis	N-Sze- vendéglő (Erk.)	12.24	13.11	—
Kocsárd	ben felé (Ind.)	12.30	13.17	—
Kolozsvár	Előzőzős (Erk.)	2.06	2.43	—
Nagyvárad	Gy. Fehér- vendéglő (Ind.)	2.26	3.13	—
Budapest	Erkezik	8.21	—	—

A Nagyvárad—predeal irány:

Állomások:		Személy vonat 204. sz.	T. v. II. III. oszt.	óra és perc
Budapest	Indul	7.30	—	—
Nagyvárad (vend.)	Erk.	4.18	262	—
Kolozsvár	Ind.	5.00	6.50	—
Kocsárd (vend.)	Erkezik	9.40	4.58	—
Tövis (vendéglő)	Indul	10.14	8—	—
Kapus (Előzőzős N-Sze-)	Erkezik	12.38	11.43	—
Medgyes (ben felé, vendégl.)	Indul	12.48	12.23	—
Szegesvár (vendéglő)	Erkezik	1.47	2.17	—
Héjasfalva	(Gy. Fehér- vendégl.)	2.07	3—	—
Kőhalom	Indul	3.41	5.44	—
Agostonfalva	Indul	3.51	6.52	—
Apáca	Indul	4.11	7.42	—
Földvár	Erkezik	5.22	9.49	—
Brassó (vendéglő)	Indul	5.32	10.33	—
Tömös	Indul	5.50	11.15	—
Predeal	Indul	8.18	3.53	—
Bukarest	Erkezik	8.51	4.41	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

November 3-án.

Temes-bánati földterherment. kötvény	98.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.—
Magyar nyermény-sorsjegy kölcsön	117.50
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy	109.50
Osztrák járadék papírban	77.—
Osztrák járadék aranyban	77.50
1860. államsorsjegyek	95.40
Osztrák-magyar bankrészvény	131.—
Magyar hitelbank-részvény	837.—
Osztrák hitelintézet-részvény	298.75
Cs. és kir. arany	5.67
20 frankos arany	9.48
Német birodalmi márka	58.40
London (2 havi váltókért)	119.20
Magyar papíráradék	86.05

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.



megküldött könyv

nekem nagy szolgálatokat tett, mert nemcsak én, a ki már teljesen reménytelen valék, hanem számos ismerősöm is a benne foglalt tanácsoknak köszönheti egészsége helyreállítását. Ezeket írja egy szerencsésen kiépült a „Dr. Airy gyógymódjáról.” E 416 lapra terjedő kitűnő munkában nem csak a betegségek leírása foglaltatik, hanem egyszersmind oly gyógyszerek is vannak felsorolva, melyek tényleg jóknak bizonyultak, úgy hogy a beteg a felesleges kiadásoktól mentve van. Egyik szenvedőnek sem kellene tehát elmulasztani e könyv megszerzését, mely Richter kiadó-intézetében Lipcsében jelent meg. E könyv 75 kr beküldése mellett Gorischek K. egyetemi könyvtár által (Bécs, I. István-tér 6. sz.) kívánatra bérmentve küldetik meg.

1 *

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára Budapesten.

Gyár: váci ut az osztr. állampálya közelében. Raktár: váci körút 68. szám
Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait, mint:

TRIEURÖKET változó rostával.

Tisztító gépeket szelelővel.

Különlegességek malmok számára.

28.466 szám alatt szabadalmazott

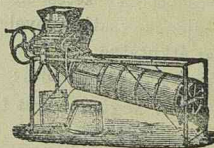
hármass ekeket, cséplőgép-ros-

tákat, lyukasztott és hasított

lemezeket vas-, acél- és horganyból,

valamint mindennemű gazdasági gépek- és szereke.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.



24-30

A székesfehérvári országos kiállításon

JUTALMAT NYERT és HAZÁNKBAN LEGRÉGIBB

I. ERD. PETROLEUMGYÁR

BRASSÓBAN

(központi iroda nagyutca 499. szám)

Háromszékmegye számára

KÉZDI-VÁSÁRHELYEN t. cz. KUPÁN JÓZSEF lánru

TARTJA RAKTARÁT.

5-5

Az üzletvezetőség.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely november 2.		Csik-Szereda október 25.		Sz. Udvarhely október 7.		Gy.-Sz.-Miklós november 4.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Héctor	Buza) tiszta	6	40	8	25	9	10	6	—
	) elegy	5	—	5	—	—	—	5	—
	Rozs) tiszta	4	80	4	—	5	60	4	25
	) elegy	—	—	—	—	4	—	4	—
Héctor	Arpa) tiszta	3	20	2	25	4	50	4	50
	) elegy	—	—	—	—	—	—	3	75
	Zab	2	—	—	—	3	50	2	—
	Törökbuza	5	—	5	25	6	40	8	—
Héctor	Kása) köles	12	—	8	50	—	—	8	50
	) árpa	28	—	—	—	—	—	—	—
	Borsó	6	—	—	—	—	—	—	—
	Lencse	10	—	5	—	—	—	—	—
Héctor	Fuszulyka	6	—	—	—	5	—	—	—
	Lenmag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	—	—	—	—
Héctor	Pityóka	1	—	1	50	3	50	1	25
	Marhahus	—	36	—	32	—	40	—	32
	Disznóhus	—	48	—	40	—	48	—	48
	Juh-hus	—	24	—	20	—	—	—	20
Héctor	Szalona	—	80	—	80	—	72	—	70
	Fagygyu	—	32	—	32	—	36	—	40
	Malacz	1	—	1	60	—	—	1	—
	Lud	—	80	—	66	—	—	—	90
Héctor	Réce	—	35	—	37	—	80	—	70
	Bárány) feje	—	—	—	—	—	—	2	30
	) fekete	—	—	—	—	3	—	3	—
	Egy pár csirke	—	60	—	66	—	—	—	40
	10 tojás	—	15	—	20	—	13	—	15